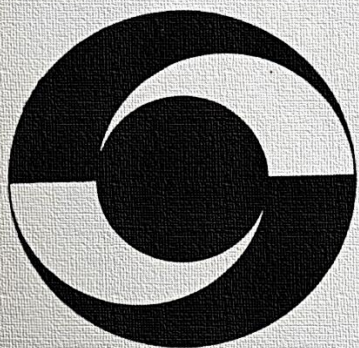


A high-contrast, orange-toned photograph of a group of people with their hands clasped in a circle, holding a banner that reads "KENTURIA". The image has a grainy, halftone texture. The banner is white with the word "KENTURIA" in bold, black, sans-serif capital letters. The background is dark, and the overall composition is centered around the banner and the hands.

KENTURIA



IMPULS

Publicatie opgedragen
aan al de vrienden van
KENTURIA

Heers, 20 december 1970.

De voorpagina stelt “Kenturia” voor omgeven door een handenkring,
teken van eenheid en vriendschap, ’n levensopdracht!



Vlnr :

Delobel Hilde, Pallen Maryse, Vandepoel Annie, Bollen Fanny,
Delobel Siska, Robeyns Françoise, Vanderleyden Viviane, Houben Gilberte (gl),
Smets Lutgarde, Lemmens Georgette, Claes Betty, Vanhaeren Marie-Jeanne,
Schalembourg Godelieve en Kris

KENTURIA

Al ooit het verhaal gehoord over “Kenturia”?

Aanvankelijk was zij een vuil en vies assepoestertje dat zich in een gestage metamorfose ontpopte tot een sprookjesprinses.

Zij werd geboren uit een moeder en een vader van de hoogste adel.

NOOD-DER-JEUGD was haar mama; SAMENWERKING-DER-VOLWASSENEN haar papa.

Sinds 1965 groeide CHIRO EDUKA HEERS voortdurend aan. De aanvankelijke lokalen konden de bonte bende niet meer bergen. Overal stegen zuchten op van verlangen naar een “eigen heem”.

Na vijf jaar zijn de tijden in vervulling gegaan. Het jaar 1970 heeft de oplossing gebracht.

Tot dan toe waren de meisjes in leven gebleven binnen de muren van de zusterschool. Zij moesten hun uren slijten in een lokaal voor rijlessen, in een bibliotheek of in een half verwarmde bovenbouw.

De jongens daarentegen hadden zich een warm nestje uitgebouwd in hun ‘Schotshol’, een afgedankte woning, bereidwillig afgestaan door de familie Cordie.

Aangelokt door deze “eigen haard” verlangden de meisjes eveneens naar emancipatie.

Toen begon de droom van wat eens Kenturia zou worden. Het is een lang en spannend verhaal.

Zwartberg

Levensruimte! Diep in het onderbewustzijn priemde de nood naar uitbreiding.

Links en rechts werd gezocht naar een oplossing.

De mijnstreek van de Kempen scheen mogelijkheden te bieden. Voelhorens werden uitgestoken.

Een eerste kans deed zich voor op het grondgebied van Houthalen. De mijn aldaar bezat nl. een reeks huurwoningen die achtereenvolgens afgebroken werden.

Die houten wanden waren nog in een schappelijke staat; de prijs was niet overdreven hoog: 10000 fr. voor een ruimte van twee lokalen. Er was maar één bezwaar: voorlopig nog niet te koop.

Dan maar elders gezocht. Zwartberg hield voor ons nog wat in petto.

Sinds een paar jaar was de mijn gesloten. Alles werd te koop aangeboden. Ook de houten loodsen die gediend hadden als bergplaatsen voor het materiaal.

Op een avond stevenden wij naar Zwartberg.

Er werd beroep gedaan op de heer José Claes als specialist ter zake.

Hij zou moeten beslissen of de loodsen in kwestie nog de moeite loonden.

Het was reeds nacht toen we stopten voor het hekken van de mijn. Hermetisch gesloten!

Langs alle kanten werd vruchteloos gepoogd een gelegenheidstoegang tot het domein te vinden.

Helaas, alle muren waren te hoog en alle hagen te dicht. Zelfs een Antoine Pallen of een Emile Schalenbourg geraakten niet meer binnen. Zo ver voor niets van Heers tot Zwartberg. Dat kon toch niet!

Met een uitgeschakelde nachtbel kon zelfs de nachtwaker niet bereikt worden. Een laatste blik vol wanhoop doorheen de spaken van het hekken.... Een nachtgehuil als dat van een uil...oeh...hoe, roepend op iemand die er niet was... een zindering doorheen de ijzeren buizen... een povere poging tot orgelmuziek... en dan in de verte een dwaallicht dat naderde in onze richting. Custos quid de nocte?

De nachtwaker op ronde ... Uiterst voorzichtig, want het was volop staking in de naburige mijnen van Waterschei en Winterslag. Onze kreten waren voor hem revolutionaire eisen van stakende arbeiders.

Zijn rechterhand tastte veiligheidshalve naar zijn revolver.

Blijkbaar zat er iets muziek in ons gehuil. De man met de pet kwam tot bij het hek. Hij vroeg naar de stand van zaken bij de stakers. Na een poosje merkte hij een priesterboord onder de expeditie. Dat maakte indruk op hem. Hij voelde zich een beetje gerustgesteld en vroeg vriendelijk naar de reden van ons laat bezoek.

Toen spraken wij niet van Kenturia maar doodeenvoudig over een “barak” die misschien nog te koop was. De wachter zei niet “neen”, maar opperde iets van sluitingstijd en plicht, zodat we evenmin een stapje verder konden.

Na veel aandringen liet hij zich vermurwen; de toegang werd vrijgegeven en zelf begeleidde deze vriendelijk heer ons tot op de plaats waar “Assepoester” huisde.

Toen was ze nog lelijk en vuil. De weg er naartoe was een kronkelend modderpad. Met pletsende brei aan de voeten stapten wij traag doorheen het nachtelijk duister. Een rilling liep over ons heen alsof het een heldendaad gold. Of was het gewoonweg maar angst??

We voelden ons dapper als roofridders die een opgesloten maagd uit haar benarde positie moesten bevrijden. Gelukkig bracht de wachter met zijn zaklamp ons terug tot de realiteit op de gezochte plaats. De gevangen maagd, de geknevelde Assepoester was een half ineengezakte keet.

“Hierin werden de wagons van de treinen hersteld!”, verklaarde onze gids, “loop er gerust omheen.’
Langs een open raam geraakten we zelfs binnen.

Toen begon het onderzoek. Lengte en breedte werden afgetreden.

Met een ijzeren stangetje priemde José door de planken. Hij wilde weten wat voor vlees hij in de kuip zou krijgen. “Loont het de moeite? Zouden wij ze kopen?” Onze deskundige zei weinig, keek veel om zich heen en porde links en rechts doorheen de wanden. Ganse panelen waren zelfs door elkaar gezakt. De nachtwachter was niet eens begeistert.

“Er is meer afval dan je denkt ..”, verontschuldigde hij zich in een stille wenk.

“En de prijs?” 7500 fr. “Daarvoor kan men nooit bedrogen zijn.”

Iedereen hoopte op een “ja” en vreesde tweemaal “neen”.

Na grondig voor en tegen afgewogen te hebben, sprak José als een orakel: “Nemen!”

Wij waren blij een oplossing “in spé” gevonden te hebben.

Toch voelden wij ons als koning Leopold II met Kongo aan zijn been.

Het huilen stond ons even dicht als het juichen. Een oplossing, maar verre van schitterend!

Assepoester was een uitgemergeld, doodsbleek, met ingevallen wangen .. eerder klaar om op een kerkhof te verdwijnen dan om naar een bruiloft te gaan. Alleen liefde van een prins voor haar, ondanks deze erbarmelijke toestand, kon haar bevrijden van een gewisse dood...

Tot vijfmaal toe werd er naar Zwartberg gereden om te keuren, te twijfelen en te hopen.

Tijdens de terugkeer moest de Gordini langs de mijn van Winterslag. Hopeloos raakt hij verstrikt in een bende stakende mijnwerkers. Aanvankelijk waren het alleen wandelende groepen mannen, daarna lag de weg versperd met lege kisten en vuilbakken, uiteindelijk grepen gure figuren dreigend naar stenen. Als een ‘dolle kever’ trotseerde het wagentje alle gevaren... tot Julien Budenaers een wijs voorstel deed aan de bemanningsleden Oswald en Daniël: “Draai maar liever om. Wie weet geraken wij hier nog ooit levend uit!” Het “dofinneke” moest zijn krachten sparen voor later.

Ondertussen werd een loods gekocht voor de meisjes en werd optie genomen op een tweede voor de jongens.

De afbraak

Het carnaval-verlof in februari was een geschikte gelegenheid om de keet af te breken.

Met vier volle wagens er naartoe. Wel twintig man verscheen op het appèl.

Twee 'verstandigen' te midden van een massa jongeren van 'goede wil'.

Vroeger waren de wijzen met drie en kwamen uit het oosten; nu waren de wijzen met twee en kwamen uit Heers. Hun namen waren Jozef Schalenbourg en José Claes. In het liedje Oempapa wordt over hen gezongen: "De rovers kwamen van heel ver gewapend met een breekijzer."

De mensen van goede wil waren meestal leiders van de Chiro met hier en daar een aspirant.

Je kunt al raden wie er o.m. bij waren: Romain en Jozef Smets, Daniël en Sylvain Schalenbourg, Dany en Roland Billen, Marcel Vrancken en natuurlijk Oswald en Reinhold De Moor.

Romain en Danny speelden zeker en vatten post boven op de nok van het dak.

Was dat om hun roekeloosheid ten toon te spreiden, de bewondering van hun kameraden af te dwingen, ofwel omdat ze de dreigende ramp hadden voorzien?

Paneel na paneel werd losgewrongen, eerst het dak met de "roofing" daarna de "scheerwerken" of gebinten en uiteindelijk de zijwanden.

Tenslotte was het geheel een reusachtige blokkendoos die terug uit mekaar moest genomen worden. Legio voor volwassenen!

Met geestdrift werd het spel gespeeld vooral omdat de blokjes met heuse ladders moesten beklommen worden. Zij waren maar eventjes 3m hoog en 1.25m breed. Een middeleeuwse burcht die bestormd werd met klimtouwen en enterhaken was kinderspel in vergelijking met deze slooppartij.

Waren de wijzen terug naar het Oosten? Was Jozef Schalenbourg bij familie om te smullen?

Was de jeugd ontglipt aan het wakend oog van de leiding? Of waren de houten wanden zo broos?

Wie zal ooit de grond van het mysterie doorpeilen?

Sylvain plantte zijn ladder tegen een reeks ontmantelde panden en heel dat zaakje stortte als een kaartenhuisje in elkaar.

Haren, velletjes en beentjes, een hoopje puin... maar Sylvain kroop recht, die kon niet langer wacht...'

Reynhold heeft toen de snelste tweemeterspurt van zijn leven ten beste gegeven.

Heelhuids geraakte hij onder de puinen uit, doch de laagste meters van zijn broekspijpen hebben zware averij opgelopen. Modder en bloed en gaatjes!

Iedereen klopte het stof van zijn jas, keek eens of hij nog alle handen en benen had en toog weer dapper aan het werk.

Toen kreunde Daniël.... Hij lag vergeten onder de puinen. Hij had meer planken op zijn buik dan nodig waren voor een prinselijke zerk. De 900 was snel ter plaatse, ontruimde de ingestorte massa en vond een verfrommelde, gekneusde, verpletterde "schatbewaarder", nog erger toegetakeld dan de arme Lazarus op zijn mesthoop.

Kneuzingen aan zijn linkerbeen, kneuzingen aan zijn rechterbeen, aan zijn linkerarm, aan zijn rechterarm, genoeg zere plekken om er de zevensprong mee op te voeren.

Maar Daniël was een man, een held, een uitgekozen lid van de "groene kring". Hij lachte om een beenbreukje en deed gelijk de boer: hij ploegde voort.

Rond 17 u kwam de vrachtwagen van Jef Robijns en de honger; de eerste op bestelling, de tweede als naar gewoonte. In beide gevallen moest er geladen worden. Een schamel schoteltje frites kreeg niet de minste kans de honger bij deze wolven te verdrijven. Gulzig werd er nochtans gepeuzeld alvorens de "andere" geladen werd. Wie dacht weer dat misschien alles in één keer te vervoeren was?

Ofwel was de camion van de Boerenbond een stukje speelgoed ofwel was de loods een sinterklaasgeschenk van een reuzereus.

's Avonds mochten de dapperen nog een paar uurtjes over doen.

Dit nochtans tegen de gewone gang van zaken op de mijn. Rond 19u was iedereen en alles "down".

Iets waarvoor anderen veertien dagen nodig hadden, speelden de mannen van Heers klaar op één enkele.

Toen verbeterde de Chiro voor de eerste keer een wereldrecord: 'LOODSEN-SLOPEN'.

Het vorige stond sinds vijf maanden op naam van een ingeweken Italiaan, Mario Donato uit Milaan, die er maar liefst twee weken, drie dagen en zeven uren over deed.

Deze prestatie is vooral te danken aan de ploeggeest!

Bij de nieuwe sport 'loodsenslopen' is de inzet uiterst moeilijk daar het aantal deelnemers hoger ligt dan in een voetbalploeg.

Spijtig dat het publiek nog niet rijp is voor deze sporttak. Op het terrein van Zwartberg L.S. (*L.S. betekent natuurlijk 'loodsen-slopen'*) was maar één enkele supporter gezien geworden gedurende heel de dag en dat was nog een vrouw nl. Florence Smolders. De kapelaan beschouwt zich niet als een supporter omdat hij vreest dat sommigen deze eretitel wegschenken aan de niet-werkende leden van een sportvereniging.

Thuis stond Bob De Moor te trappelen van ongeduld. Waar bleven ze toch met die kostbare vracht?

Wel zeven keer was hij naar buiten getogen om te kijken. Hij leek een beetje op de vader van de "verloren zoon" -die kroop bij hem thuis ook voortdurend op de heuvel om te zien of zijn Reinhold nog niet was aangekomen.

Eindelijk, eindelijk.... -de gewone renwagens formule A waren reeds lang binnen- dook de vrachtwagen met negen scheerwerken geladen in de laatste bocht op alvorens de finish te bereiken.

De aankomstlijn was afgetekend in de weide van De Moor. Deze speelde de rol van rijkswachter, aankomstrechtter, raadgever en scheerwerkkraker.

Enkele plaatselijke schone hadden de delicate taak op zich genomen de overwinnaars te begroeten "zonder" zegekus. Het waren de leidsters Gilberte, Maryse, Anny en Lutje.

Bibberend hielden zij elkaar overeind in de nacht. Zij zeiden niets ... fluisterden als op de leidsterskring ... probeerden een tv-glimlach in blikjes en dachten hardop op zijn Hollands:

'Moet dat nou ons heem worden?' Een zucht die zelfs een held zou vellen.

Zij die konden hielpen de gebinten opstapelen tegen een muur. Een verse ploeg zorgde voor de aflossing. De anderen lieten zich verzorgen door hun moeder. Die stonden altijd bereid als één van hun zonen sneuvelden. Nietwaar Elvire en Mathilde?

Achteraf heeft diezelfde vrachtwagen van Robijns nog een paar keren een "peulschilletje" naar Heers gebracht; Luc Miguet wou niet ten achter staan en propte ook zijn vrachtwagen vol.

Dankzij burgemeester Neven en Kamiel Kindermans werd zelfs de twintigtonner van Oreya een paar keren ter beschikking gesteld. Na veertien dagen leek Bob een nieuwe eigenaar!

Bouwgrond te Heers

Wie het woord bouwgrond uitspreekt te Heers wordt bekeken alsof hij te voet naar de maan wil.

Dat bestaat eenvoudigweg niet.

De inwoners zijn wel logisch met dat principe. Ze bouwen nooit. Ze kijken uit!

Voor de Chiro moest er evenwel een andere oplossing gezocht worden .. Zij wilden “pèr-fors” te Heers blijven. Vermits zij tevreden waren met het vruchtgebruik van een terrein, hoopten zij op andere normen voor de jeugd.

De kansen waren legio. Principieel kon iedereen ons helpen. Vooral degenen die geen eigenaar waren riepen het hardst: “Had ik maar een stukje grond, je zou niet moeten zoeken!”

Denk je misschien dat de eigenaars klaar stonden aan de hoek van de straat om ons het vruchtgebruik van hun eigendom aan te bieden? Neen hoor! Of liever toch: Ja, hoor!

Op vele plaatsen werden wij vriendelijk ontvangen. Iedereen begreep de problemen van de jeugd. Iedereen wilde helpen in de mate van het mogelijke. Iedereen had ‘de’ oplossing trouwens lang klaarliggen.

Iedereen gaf de raad en daarenboven nog de verzekering dat de grond van de “andere” de meest geschikte was!

Er waren evenwel ook nog de mensen van “Ja hoor”. Zij die inderdaad klaar stonden langs de weg om beleefd te vragen of wij a.u.b. hun grond niet wilden aanvaarden om er een jeugdheem op te bouwen. Denk nu niet dat dit geschiedde in Utopia anno 1302. Het is gebeurd te Heers in 1970 en zelfs tot 3-maal toe.

Telkens betrof het privépersonen. Hun namen zijn: Emile Schalenbourg, Jean Thewis en Jozef Ruison. Emile is de hoofdacteur uit de film: “Ik had zes zonen”. Per toeval waren zij allemaal bij de Chiro, vader en moeder inclusief”.

Of er nu 6 of 60 rondlopen op zijn erf, wat kon het hem tenslotte schelen. Indien het heem op zijn erf stond, hoefde hij tenminste niet meer te hovenieren. Dan konden de leiders tenminste daar vergaderen, in plaats van in zijn salon. Hij zou heel wat meer gerust gelaten worden.

Nu waren de rollen omgekeerd. Thans was het de Chiro die bezwaren opperde. Er is toch altijd ergens een “opper”wezen; is het niet de gever dan is het de krijger.

Als Jos of Daniël gaan trouwen, moeten die dan niet meer bouwen?

Jean Thewis was eveneens bereid zijn terrein ter beschikking te stellen. Hij wilde zelfs een gebouw metsen voor lokalen, mits eigenaar ervan te blijven.

Ook hier rees ernstig bezwaar. Jean is zinnens zelf een huis te bouwen op datzelfde domein.

Later zouden de leden van de Chiro dan altijd doorheen zijn privaat toegang moeten.

Zelfs deze last was niet te zwaar voor Jean. Toch heeft de Chiro dat niet durven aanvaarden.

Het derde voorstel kwam van Jozef Ruison.

Tot op deze dag ligt zijn grond nog steeds te wachten. Er was zelfs ruimte voorzien voor speelterreinen. Met een ‘ja’ zou hij wellicht gelukkiger geweest zijn dan de Chiro. Het werd helaas een ‘neen’.

Die ongelukkige steenweg. Vooral na het ongeval van Dirkske Hasevoets, werd dit voorstel definitief van de hand gedaan.

Een interregnum

De volksmond zegt: 'derde keer, goede keer'. De Chiro is echter gewoon met grote getallen te rekenen. Daarom: vermenigvuldigd met drie: de negende keer, de goede keer: Antoine Ottenburgs, zaliger.

Deze man vertegenwoordigde geen officiële instantie. Hij bleek meer gevoelig te zijn voor sociale problemen. Marcel, Daniël en Oswald zijn medegetuigen geweest van de wisselende gesteltenis bij de heer Ottenburgs tegenover dat probleem. Zevenmaal liepen ze rond de muren van Jericho en dan gebeurde het mirakel te Heers.

De Chiro kreeg een terrein om het heem op neer te zetten! Ei zo na werd Antoine uit dankbaarheid omhelsd.

Ondertussen was het Pasen geworden. Drie grote canadabomen dienden eerst omgehakt te worden.

Zij belemmerden het aangewezen terrein in de weide langs de Paardskerkhofstraat.

Aan liefhebbers ontbrak het niet om deze eerste karwei op te knappen.

Edmond Dessart wist er wel raad mee. Romain Smets heeft daar zijn eerste blaren gekregen.

Gilbert en Jozef Houben bewezen de eensgezindheid van de generaties. Als de mens maar kan vernielen.

Moeizaam scheen er een beetje schot in de zaak te komen. De koppen werden bijeengestoken.

Vergaderingen werden belegd met het oudercomité. Plannen werden bedacht en voorgelegd.

De twee wijzen uit de tijd van de loodsensloop kwamen voor de dag met een pittige hervorming van het grondplan. In plaats van gewoonweg 5 lokalen achter elkaar te plaatsen werd de voorkeur gegeven aan de T-vorm. Eerst 3 lokalen achter elkaar in lijn; daarna nog twee dwars erachter. In feite zou later zo het plan uitgewerkt worden. De steunberen uit Zwartberg zouden daarenboven vervangen worden door betonnen palen om het geheel te verstevigen

José zorgde voor de bestelling ervan. Hij was het ook, die voor de eerste keer een man signaleerde die tot dan toe door de Chiro nog niet gekend was: Jozef Sente.

En inderdaad door zijn toedoen bekwamen wij gratis tonnen en tonnen stort om de weide aan te vullen.

Mensen uit Heers, die aarde te veel hadden, vonden ook weldra de weg naar de Paardskerkhofstraat.

De heer Arnold Robijns heeft o. m. verscheidene vrachten aangevoerd.

In deze periode beleefden leider Daniël en leider Jan hun hoogtepunten.

Voor elke vracht die aangevoerd werd, was Daniel "present". Hij piloteerde de vreemde vrachtrijders naar de juiste plaats; zorgde dat de barrier op tijd open en toe gedaan werd, kortom hij ontpopte zich als een gedegen werkleider en dat op zo een jeugdige leeftijd.

"Wie a zegt moet ook b zeggen" is vertaalbaar in Chiro termen als volgt: wie Daniël aan het werk ziet, merkt terzelfder tijd leider Jan. Inderdaad! Rustig, vastberaden woelde hij met zijn tractor het opgestapelde stortgoed uiteen. (Jan daalde immers van zijn hoge berg af, zoals een god van de Olympus). Een enkele keer gebeurde het wel dat de leiders in een humoristische bui verkeerden en de aangevoerde vracht eigenhandig met schoppen en spaden uiteenkruiden.

Door deze reliëf verhoging was het voormalige steegje tot een respectabel pleintje hervormd.

De geburen zagen reeds de zon in hun vijver schijnen.

Met kennelijk welbehagen parkeerden zij hun wagens op het zwarte vulsel. Nog één stapje verder en zij droomden reeds van een garage, als tenminste de toegang voldoende breed gelaten werd.

Dan begonnen de problemen. Door de verhoging van de bodem werd de waterafloop uit de hovingen van de geburen afgesneden. Geen nood. Riolering is daar goed voor. Buizen werden aangekocht bij de heer Larminier. Het werk werd geleverd door vrijwilligers. Marcel Moers en Jozef Abeels lieten zich niet onbetuigd.

Samen met de klassieker Emile Schalenbourg hebben zij hun volk leren rioleren (sic. niet roeleren!)

In die tijd dachten de leidsters er voor de tweede keer aan dat al dat werk best voor hun heem zou kunnen zijn. De eerste keer was het In de maand februari, de tweede keer In de maand mei.

In de maand mei kan de zon al duchtig schijnen; en de mensen die in grondwerken doen, zweten vroeg of laat. Uit deze combinatie ontstaat de dorst. Deze oeroude natuurwet functioneerde nog uitstekend bij de leiders. Dorst maakt vindingrijk. Hoe aan drank geraakt?

Men kan natuurlijk naar een bierwinkel gaan, daar een pintje bestellen, betalen, uitdrinken en terugkeren naar het werk. Daar dit laatste puntje van het programma eerder risico's met zich meebrengt, werd besloten op het werk te blijven. Als de drinker niet naar de drank gaat, dan moet de drank maar naar de drinker komen.

Daarvoor is echter een tussenpersoon nodig. Een lentefee zou bv. een glaasje bier kunnen aanvoeren. Tot dan toe wist helaas nog niemand buiten de leiders dat er bier bestond. De leidsters waren toen trouwens volop in hun blok. Hoe konden zij aan bier denken en aan examen?

Hard werken volstond niet om een slokje gerstenat te krijgen; hard werken en zweten evenmin; hard werken, zweten en dorst lijden ook niet.

Alleen bij uitzonderlijke omstandigheden werd er dorst gelest. Gelukkig was de hoofdleidster, Gilberte, die dag jarig; nog wel niet meerderjarig, maar simpel-jarig. Zou dat niet "de ernstige" reden zijn om een slokje los te krijgen? Wie weet? Wie niet waagt kan niet winnen.

Wie zou de kat de koord om binden? Wie zou de euvele moed opbrengen een pintje te vragen, ook al was het met fraaie manieren?

Voor zulke delicate taak was er maar één enkele te Heers in de wieg gelegd: Romain Smets. Vooral niet bruuskeren!

Hoe de list dan ingekleed? De verjaardag was een dankbaar thema waarrond vrij kon geïmproviseerd worden. In de wei bloeiden voor de gelegenheid de paardenbloemen. Gilberte hield wel van bloemen, doch cichoreikruid was nu precies niet haar lievelingsflora.

Romain filosofeerde dan maar wat over het belang van het persoonlijk inzicht, van de intentie waarmee men een geschenk aanbiedt. Deze was ongetwijfeld meer waard dan de gave zelf.

Wat baat het geschenk, voor iemand die zijn hart als verpakking neemt?

Gesterkt door deze principes, trok Romain naar het huis van de hoofdleidster, met juist geteld 7 paardenbloemen in de hand. Hij had te veel dorst om nog meer tijd te verliezen aan de uitbreiding van de ruiker. Alle werkmakers hadden trouwens tot spoed aangemaand en veel succes gewenst.

Na een kwartier kwam Romain terug. Zijn bloemen was hij kwijt, zijn kluts ook, maar bier had hij niet gemerkt. Wat keken toen de leiders sip.

Daniël de eeuwige redder in hopeloze situaties, sprong op zijn fiets, reed tot bij Elvire en bracht 5 koele flesjes mee, één voor elke leider.

"'s Anderendaags" (beter laat dan nooit) verscheen Gilberte met haar moeder Tula met het nodige bier en de uitleg. Zij was alleen thuis, volop aan het studeren; had geen bier in huis; kon gewoon geen tijd verletten om er te gaan kopen, voelde zich eindeloos verveeld en beloofde voortaan nooit meer nalatig te zijn op dat gebied. Van toen af volgde zij de werken van dichtbij.

De volgende werkdag viel in september.

Kort daarop stierf helaas onze weldoener, de heer Antoine Ottenburgs. In naam van de meisjeschiro sprak Maryse Pallen een lijkrede uit bij het graf van de overledene. Een krans bloemen was daarenboven de tolk van onze droefheid en dankbaarheid.

Aangezien er alleen een mondeling akkoord bestond tussen de schenker en de Chiro, waren complicaties niet uitgesloten.

De aanvang van de werken moest derhalve verdaagd worden tot alles geregeld was met de verdeling van de erfenis.

Er kwam verandering, doch deze is zeker niet in ons nadeel uitgevallen.

De kinderen van wijlen A. Ottenburgs hadden een onderling akkoord uitgedacht waardoor hun belangen en de wil van hun vader jegens de Chiro best konden samengaan.

Tenslotte kwam het hierop neer dat het bouwterrein zou uitgewisseld worden. Een andere wei werd ter beschikking gesteld. Deze lag eveneens in dezelfde straat als de voorgaande, doch een paar 100 m verder. De nieuwe eigenaar was de zoon, Jean Ottenburgs, kapelaan te Wellen.

In zijn handen zou de jeugd van Heers de meeste veiligheid aantreffen.



Een delegatie, geleid door Jozef Schalenbourg, is de voorwaarden gaan bespreken.

Er is thans een geschreven overeenkomst gemaakt tussen de eigenaar en de leden van de Chiro als volgt: Voor de duur van 10 jaar wordt de grond ter beschikking gesteld en wel gratis, om een heem op te trekken.

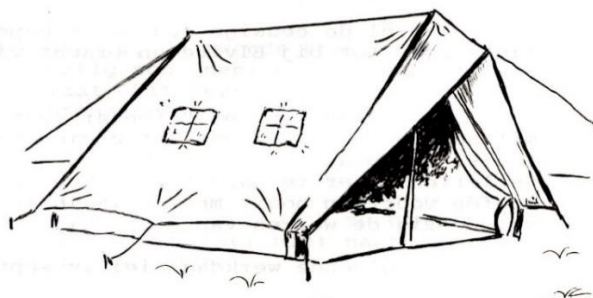
Eigenaar van de grond blijft Jean Ottenburgs. Verlenging na verstreken termijn ligt helemaal in de lijnen van de vooruitzichten.

Een speciale dank, zowel aan vader Antoine, als aan zijn zoon - priester, Jean.

Ondertussen werd het examenperiode, de verlofmaanden stonden voor de deur met een druk programma aan kampen te **Koersel en in Tirol** zodat de aanvang van de werken andere maal verdaagd moest worden.

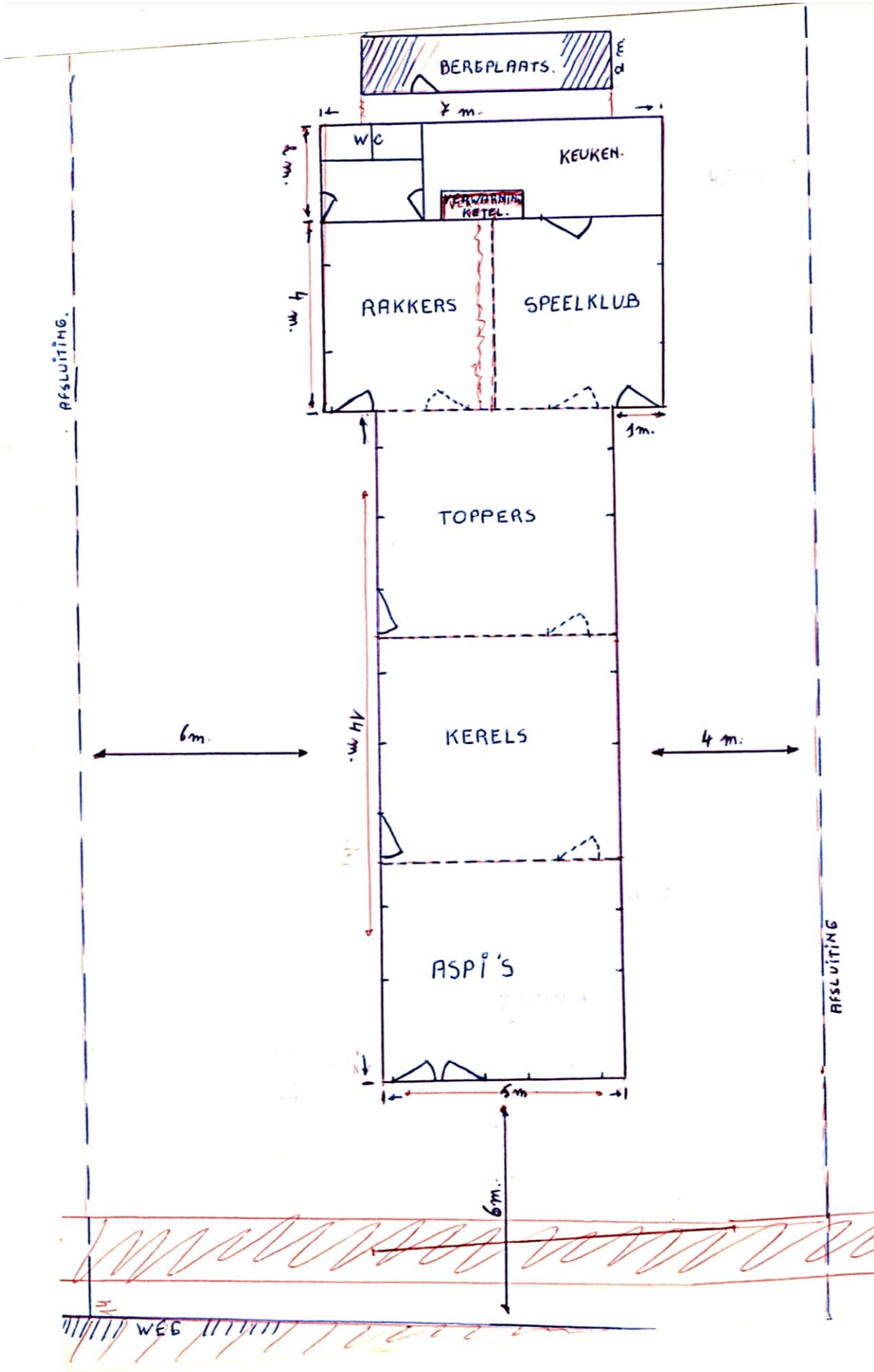
Eind augustus groeide het onkruid tussen de betonnen palen, die reeds enkele maanden opgestapeld lagen op de zwarte vulaarde van het eerste terrein.

Toen dachten de leidsters: daar komt nooit nog iets van in huis. Een mooie droom, totaal beschimmeld.



Fonteintje Koersel

Grondplan Kenturia



De fundamenten

Maandag van 'Heers – kermis' 8 september.

Na 8 maanden inactiviteit konden dan eindelijk de werken aangevat worden.

Jean Thewis met zijn ploeg had de leiding aanvaard van de grondwerken.

Gewapend met meter en touw, met plankjes en wat nagels bracht hij alles voor mekaar.

Als opper-assistent ontpopte zich Dany Billen. Het was duidelijk aan hem te zien dat hij wat schoolgelopen had. Na een poosje mocht hij al de meter vasthouden, een koordje spannen, hier of daar een paaltje heien en een woordje plaatsen in de discussie. Een echte taak voor een Grieks-Latijns geschoolde.

Als echte bouwvakarbeiders aan de slag gaan, komt er een grondplan voor de dag.

Ostentatief werd dat opengevouwen, grondig bestudeerd en geprojecteerd op de bodem van de weide.

Aan elke hoek werden "stoeltjes" geslagen, waarop de touwen konden gespannen worden.

Velen meenden in hun argeloosheid dat zoiets diende om de kaboutertjes te laten zitten.

Wie zei er weer dat men niet volwassen wordt alvorens gebouwd te hebben.

Op een goede halve dag lag het grondplan in koorden uitgetekend op de weide. Men kon niet wachten tot 's anderendaags om te beginnen met het uitschieten van de fundamenten.

Dat was een werk van "aangelegenheid". Dus moest er een ceremonie mee gepaard gaan.

De "eerste spade" werd gestoken en een eer aan wie eer toekomt!

De hoofdleidster, Gilberte Houben, kreeg een stevige spade in haar handen. Zij probeerde dat ding op te heffen, in de grond te planten én een spoor achter te laten in de grasmat. Ze ging er zelfs met haar twee voeten op staan en ja.. de operatie was gelukt: 3 grassprietjes sneuvelden. De spade zat 1,5 cm in de grond.

Toen begon het ernstig gedeelte van de vertoning. Jozef Smets en Danny Billen hadden nog een paar weekjes vrij, daar zij op universitair niveau niets dan "leeg te lopen" hadden, terwijl de anderen al terug naar school waren.

Ondertussen werden enkele fruitbomen omgezaagd door de heer Biets uit Opheers.

Eén ervan moest uitgehakt worden met wortel en al, omdat de fundamenten van de uiterste muur er juist mee samenvielen. De leidsters hadden de les geleerd. Vlijtig lieten zij de nodige drank aanrukken, met 3 te gelijk: Francine en Lutje zeiden het met Stella; Annie met cider.

Caramba! In een exotische bui werd er zelfs een Spaanse "teutelkruik" bijgehaald. Iedereen die wilde en gewerkt had, mocht het kostbare vocht van op een afstand van 10 cm op zijn tong laten stralen.

Deze methode van "begieten" hadden de leidsters uitgedacht om de tonnenmaat binnen de perken te houden.

Toen Marcel Kindermans gezien had hoe dat ging, vond hij ook een spade, en verscheen op de werken. Hij is evenwel eerder een denker.... En een minnezanger, doch "ter wille van het smeer, likt de kat de kandeleer".

Tot hier de krekkel; nu de mier. François Smolders had wat last met zijn vreugde na een geslaagd examen en op therapeutische indicatie vond hij zijn evenwicht terug in de gleuven voor de fundamenten.

De ene "schacht" bewerkt de andere. Na amper een week hadden zij juist uitgerekend 57 lopende meter bedding uitgedolven, 30 cm diep.

De operatie "paal" stond andermaal onder de kundige leiding van Jean Thewis. Voor een ongeschoolde is het geen sinecure op een ongelijke bodem toch een gelijk niveau te vinden. Voor een deskundige als Jean was het routinewerk. De voorbereidselen waren getroffen. De 8 schraagpalen waren vervoerd van terrein I naar terrein II door de aanhangwagen 515 DC.

De onmisbare Emile Schalenbourg had versterking gekregen van André Malchair... Antoine Pallen... Jozef Abeels en Marcel Moers.

Het nodige materiaal voor het vastbetonnen van de palen werd geput uit de voorraad van onze werkleider Jean.

De eerste paal werd geplaatst op de normale hoogte van de weide. Met behulp van een plastic-darm, met water gevuld, werd voor de overige palen het juiste niveau gezocht door Jozef en Dany.

Zodoende kwamen wij tot de vaststelling dat er een verschil bestond van circa 70 cm tussen voor- en achterkant.

De discussies over “degelijk” en “goedkoop” waren nog niet koud of dame Fortuna verscheen onder de gedaante van Jozef Sente. Vrachtwagen na vrachtwagen liet hij aanrukken met het nodige materiaal voor de fundamente. En dan durven ze te Rome beweren dat Sinterklaas is afgeschaft.

Gans de Paardskerkhofstraat werd geschud op haar grondvesten. Hypermodern materiaal werd gebruikt: kruiwagens, schoppen, emmers, gieters en kuipen.

Dit alles was zo geperfectioneerd dat het “geruisloos” kon bediend worden. Als men daarbij bedenkt dat men op sommige bouwerven niet meer kan slapen omwille van het motorgebrom.

Er moest in ploegen gewerkt worden.

Aan de bron stond de familie Doneux. Zij zorgden voor de waterbevoorrading. Constant is sindsdien “constant” in het bedrijf gebleven.

Het wegdek was onze draaivloer. De wieken van onze betonmolen hadden namen.

Ze waren allen gebroers; 5 Schalenbourgs: Daniel, Sylvain, Willy, Laurant en Guido. Tot driemaal toe wroetten ze alles om.

De derde ploeg stond in voor het transport. Op het ogenblik van onze topprestatie liepen er tot 3 kruiwagens. Aan het roer afwisselend leiders en aspiranten, zoals... en André (Marcel) Vrancken... Gilbert Houben..... Erwin De Moor, enz.

Aan de fundamente zelfs nogmaals twee ploegen; een om de bekisting te plaatsen: Emile, André, Antoine; en een om gelijk te strijken: Bob.

Zulke bedrijvigheid was bekoorlijk om te zien. Toen is zelfs iemand in bekoring gevallen.

Rudi Vandepoel heeft enkele dagen weerstand geboden en niet geholpen. Daarna heeft hij zich gewonnen gegeven. Hij heeft een kruiwagen bij de berrie gevat, is een paar keren over en weer gereden, heeft het stof van twee jaar spijbelen van zijn schoenen afgeschud en is terug lid geworden van de Chiro. Door Vanbergen heeft In de vlucht ook een paar kruiwagens vervoerd.

Helaas het waren allemaal leken in het vak. Wie was deskundige waterdrager? Wie deskundige grintomdraaier? Wie kruier? Wie bekister? Wie gelijkstrijker?

Op woensdagnamiddag kwam hier een einde aan. De seminaristen uit het kersvers groot-seminarie te Sint- Truiden rukten dan aan in dichte drommen: de eerste drom heette Marcel Kindermans; De tweede drom: Robert Cleuren. Niemand hoefde nog iets te doen. Ze bouwden zichtbaar aan een betere wereld. Het was hun eerste en laatste woensdagnamiddag.

Ofschoon het bordje “verboden op het werk te komen” verdwenen was en er van hogerhand dus geen bezwaren meer bestonden, verschenen die week slechts 3 leidsters, om te kijken.

Toen dachten de jongens: “Zouden zij dan werkelijk geen belangstelling hebben voor het nieuwe heem?” Een heel klein vlammetje van hoop sloop binnen in hun hart: “Misschien komen wij dan aan de beurt?”

Van toen af aan is er een grote band van sympathie ontstaan tussen de geburen en de Chiro.

Aanvankelijk was er argwaan, daarna nieuwsgierigheid, dan belangstelling, daarop hulpbetoon met water, schietlood en dies meer.

Thans voelen de geburen zich de eerste verantwoordelijken voor het heem, omdat ze ook als de besten hebben meegewerkt.

Na de operatie schachten, palen en fundamenten, volgde nummer 4: de blokken muurtjes.

Luc Miguet leverde het nodige aantal exemplaren; dikte 14.

André Malchair had vroeger nog ooit een 'traweel' in de hand gehad. Dat kwam nu uitstekend van pas. Op een zaterdag en een paar avonden was alles tussen de palen. René Vandepoel heeft zelfs letterlijk en figuurlijk de laatste hand gelegd aan dat basismuurtje. Tot nu toe was alles goed verlopen: de palen stonden recht als een kaars; de fundamenten lagen stevig om een appartement te schragen en de muren waren zelfs binnen en buiten ingestreken door de zorgen van Jef Houben en zoon. Al was zijn hobby eerder "hout" toch bracht hij ook zijn "steentje" bij.

E. Vanoostveldt heeft de verbindingssijzers in de blokken bevestigd.

Mooi op zichzelf., verschrikkelijk als men kijkt naar de inhoud, die zo snel mogelijk moest aangevuld worden. Reken uit 132 m² met een diepte gaande van 0 tot 70 cm. Een tiental vrachtwagens waren zeker nodig om op gelijke hoogte te komen van de muurtjes. De vooruitzichten waren zeker schraal.

De inhoud aarde uit de greppels voor de fundamenten: één camion.

Daarbij nog één van de familie Pallen, die juist een mazouttank gestoken hadden. Daarmee basta.

Voor de rest maar wachten... Hoe lang? Misschien een maand?

Toen verscheen dame Fortuna voor de tweede keer onder de gedaante van Constant Missotten, schepen van openbare werken. Hem werd gevraagd of hij geen mogelijkheid zag om de vulaarde van het eerste terrein over te brengen naar het tweede, hetzij privaat, hetzij met gemeentehulp.

Bereidwillig kwam hij zich ter plaatse vergewissen van de toestand, zag de moeilijkheid van de ene oplossing en de snelheid van de andere en zei: tussen dit en 4 dagen is alles gelijk gevuld. Ongelooflijk. Zogezegd, zo gedaan.

Er werden nl. gemeentewerken uitgevoerd op een binnenweg, richting Oreye. Daar moest een holle straat verbreed worden, zodoende dat de nodige tonnenmaat aarde in voorraad was. Na twee dagen waren de 8 ontbrekende camions binnen in het heem.

Toen zijn de geburen definitief uit hun schelp gekomen. Alle gepensioneerden hebben zich spontaan aangeboden om de vulaarde uiteen te stoten.

Martin Vanrusselt heeft zelfs zijn haak gebroken, toen hij de graszoden wilde verwijderen uit de hoop. Zelden is er zo haastig gewerkt, omdat men het ritme van de vrachtwagens wilde volgen. Achteraf bleek dat niet zo bijster hoog te liggen omdat tussendoor ladingen struiken en boomstronken eldersheen moesten vervoerd worden. Nu kon de bouw beginnen...

En dan een waarschuwing. Met een beetje regen kan deze verse vulaarde beginnen werken. Zij kan uitzetten en zelfs een muurtje omverstoten. Dan stort alles in elkaar. Zoiets mag alleen gebeuren in een akelige droom, maar niet in werkelijkheid.

Leider Jan en leider Felix wisten raad. Met twee tractoren rukten zij aan, uitgerust met aanhangwagens en mechanische schup. In razend tempo stoven zij van de ene weide naar de andere telkens met een nieuwe vracht geladen. Aan de buitenkant werd versterking aangebracht, om de basismuurtjes in evenwicht te houden. 's Avonds was heel de omtrek ingedijkt. Het gevaar was geweken. Op het slagveld lagen een barrier, een prikkeldraadomheining en een lekke band.

Enkele leiders vonden dat het een toffe dag geweest was. Daniël had een demonstratie met Jan zijn tractor mogen geven en Félix droomde hardop dat het nieuwe heem weldra de jongens bergen zou.

Onze tweeling, André en Clément Ceulemans had zich op die "rustdag" verkleed als werkman.

Zij wilden ten allen prijze hun schade inhalen. 't Is allemaal geen haarsnijden hoor!

Dapper spreidden zij al de aangevoerde aarde open.

Legio voor volwassenen

Eindelijk was het “Stenen Tijdperk” beëindigd. De gilden van de timmerlieden stond klaar om aan te rukken. Het was omstreeks de eerste zaterdag van oktober. Meester José Claes had te lang moeten wachten alvorens zijn taak aan bod kwam. Hij had de halve gendarmerie gemobiliseerd: Jozef Thijs en Florent Meeus, timmerlieden van beroep en de oudgedienden Bob De Moor en Jef Houben.

Daarenboven nog een hele reeks: M.Moers, J. Abeels, J. en Fr. Smets, A. Malchair, A.Pallen, Julien Budenaers en last but not least E.Schalenbourg.

Helaas het regende pijpenstelen er nog eens pijpenstelen en dan geen dak om onder te schuilen.

Op een stootkar van Edmond Dessart werden de scheerwerken aangevoerd door leider Oswald en co.

De panelen waren minder groot en deden de reis per 515 DC.

Eigenlijk was het waar, doch buitenstaanders mochten het niet zeggen: zowel de gebinten als de panelen waren aan hun tweede jeugd voorbij.

De nieuwe gebuur, meester Frans Porta, kwam even naderbij, vroeg of het “daarvan” was dat we een “heem” wilden bouwen en heeft heel beleefd gezwegen.

Assepoester had inderdaad heel diep ingevallen wangen. Veel zorgen zouden nodig zijn om haar wat op te kikkeren. Gelukkig bleef zij er niet van verstoken.

Voor velen was het de eerste zaterdag van hun inzet, anders zouden zij na een uur al opgehouden hebben. Maar nu waren ze koppig. Ze weigerden zich te schuilen. Na een tijdje zag iedereen eruit als een gedegen “flipper”, druipnat. Dit belette niet dat de panelen recht gestoten werden, met de nodige herstellingen. De “scheerwerken” kregen ook alle eerst een vernieuwingskuur, alvorens naar boven gehesen te worden.

De jonge rijkswachter J. Thijs voelde zich blijkbaar in zijn element als hij maar de hoogste toppen scheren kon. Hij timmerde er lustig op los boven op de nok van het dak. F.Meeus nam de bekleding van het fronton voor zijn rekening. Hij dacht dat hij een Parthenon aan het bouwen was.

Zulke vader zulke zoon, zegt men in de wandeling. Zulke zoon zulke vader zegt men in de Chiro.

Na Daniël riskeerde Emile Schalenbourg zijn leven. Hij nam de glooiing van het dak als een schuif-af.

Ei zo na gleeed hij naar beneden, daar de houten planken van het dak te glibberig waren door de regen.

José Claes kreeg met zijn uitgelezen ploeg het ene onderdeel na het andere terug recht. Er werd genageld aangeklopt alsof de ark van Noë ging van stapel lopen.

Zaterdag na zaterdag werd er verder gewerkt. Twee balken werden aangekocht om de verbreding van de dwarslokalen te overbruggen. In de smidse van H. Melon geraakten de ijzeren “stoelen” klaar om deze balken aan de wanden te verbinden. Romain Smets heeft zelfs een loffelike poging gedaan om met zijn “lastpost” van dezelfde firma links en rechts versterking aan te brengen.

De dakbekleding werd in gelijke vormen gezaagd met een elektrisch gedreven schijf, bereidwillig afgestaan door de firma Noelanders. De stroom werd langs een lange kabel over de weg heen getapt bij Constant Doneux.

Ondertussen bleef het maar regenen... hout, isolatiepapier, vensters, cement, kleurstof, rijnzand, steengruis en kabels van de heer Sente.

Een ondergrondse beweging was op gang gekomen. Meisjes let op je zaak! Een mus gaat aan de kersen, een kat zit aan het spek, een vos loert op de kip, Waarom zouden de jongens niet haken naar een heem? Velen namen hun dromen reeds voor werkelijkheid en vertelden aan al wie het horen wilde: het Heem is voor de jongens. De meisjes krijgen het Schotshol.

Dwaas was het voorstel niet, maar wel onmogelijk.

Deze strijd lust was het beste bewijs dat de nieuwe lokalen de moeite loonden. Veronderstel even dat de meisjes zeiden tot de jongens: “nemen jullie ze maar” en dat de jongens antwoordden: “nee hoor, hou ze maar, wij verkiezen Schotshol”.

Op zekere morgen kreeg deze begeestering een averechts effect. Een vader met niets dan meisjes zei: “Gedaan, Het heem is toch voor de jongens”. Honderd meter verder zat een andere vader met niets dan jongens met het hoofd in de handen: “Gedaan, het heem is toch voor de meisjes!”

’s Middags waren beiden weer broederlijk aan ’t verder bouwen.

De dames Mathilde Schepers en Florentine Thewis zorgden afwisselend voor verfrissing: bier, limonade, koffie...

De Meiboom

Zodra er “onderdak” verleend was, werd de “mei” geplant. Dit gebeurde de laatste zaterdag van oktober, tussen andere plechtigheden in.

Vele genodigden waren eerst om 15 uur naar de huwelijksmis geweest van de heer Michel Desmaisières en prinses Anne van Toulouse en moesten later naar het kasteel voor de receptie. Om 19 uur was het afscheidsfeest van mr. pastoor Fransis.

Desniettegenstaande was er een sterke opkomst om 17 uur op de werken. De leidsters hadden ondertussen de “slag van Bastogne” gewonnen; met gerust gemoed hadden zij de nodige voorbereidselen getroffen voor een mini-plechtigheid. Boven op de nok van het dak wapperde een versierde dennenboom. Tot 17 uur hadden de mannen nog dapper doorgetimmerd. En dan verschenen de genodigden: allen die een handje hadden toegestoken, de leidsters en de leiders, broederlijk en zusterlijk verbonden.

Sylvain Schalenbourg kreeg de delicate taak om de genodigden langs de hoeken van de straat bijeen te trommelen. Met zijn megafoon deed hij een oproep tot de geburen. Zonder hen is geen Chiroheem meer denkbaar. Zij mochten zeker niet ontbreken op het appèl.

Enkele bakken bier verbeeldden de schuimwijn die er zou geweest zijn, indien wij rijk waren.

Emiel Schalenbourg probeerde een vuurtje aan te leggen binnen in de open ruimte. Hij slaagde er zo schitterend in dat wij hierdoor verplicht werden terug buiten te gaan omwille van de rook.

De hoofdleidster gaf in een gevatte toespraak te kennen hoe dankbaar de Chiro was om de samenhang van al deze mensen, die zich op onbaatzuchtige wijze hadden ingezet voor het bouwen van een heem.

Deze proletarische heildronk gaf te kennen dat, met de ruwbouw, de eerste helft van de werken beëindigd was. Allen dronken van het bier en nog meer van de blijdschap die straalde op het gelaat van iedereen. “Zover zijn we dan toch al”, glunderde José.

De vloerbekleding.

Allerhande voorstellen werden ingediend om de vloer te bekleden, van afbraaktegels, over baksteen, naar marmerfantasie. Uiteindelijk gaf de heer Sente ons de pap in de mond.

Eerst werd een laag van ruwe beton aangelegd van ongeveer 10 cm dik. Deze werd aan de onderkant nog beschermd met een blad ondoordringbare plastic. Om eventuele verzakkingen te voorkomen werden grote roosters gevlochten ijzer ingewerkt. Nieuwe gezichten kwamen opdagen op de bouwerven. Albert Kelkeneers ontpopte zich als een meester in het vak, naast de specialist François Smets. Bob De Moor was aan zijn zoveelste stiel toe.

Antoine Pallen werkte thuis bij nacht, om overdag mee te bouwen aan het heem.

De "ouwe ratten" waren natuurlijk zoals altijd van de partij.

Ondertussen werd er ook reeds gedacht aan die elektrische leiding.

Liefhebbers hiervoor waren er te veel. De leiders Oswald De Moor, Jozef Smets en Johnny Moers hadden samen een plan in mekaar getimmerd. De leidsters toonden meer belangstelling voor het overtollige dan voor het noodzakelijke en droomden vooral van indirecte verlichting. Dat lijkt zowat op maneschijn. Voorlopig werden de draden gelegd boven de balken der gebinten, opdat er zo weinig mogelijk van zichtbaar blijven zou.

De aansluiting met de elektrische centrale werd natuurlijk niet uit het oog verloren. De heer Follon uit Opheers werd hiervoor aangesproken.

Op een zaterdag ergens in het midden van november werd er een spoedvergadering gehouden door een afvaardiging van de leiders, die de verlichting zouden leggen en de leidsters die mochten te kennen geven, hoe en waar ze lampen wensten. Op dat ogenblik lag 3/4 van de vloer bedekt met een laag gewapend beton. Vooral de jonge mannen, meestal aspiranten als Willy Schalenbourg en kerels als Rudi Vandepoel, hadden gewerkt in het zweet "huns aanschijns". En dit gezelschap weerde O. Poelmans zich dapper.

Toen gebeurde het dat leidster Fanny Bollen op bezoek kwam. Zij had voor deze uitstap speciaal een taxi gecharterd. Onderweg had zij zich tot in de bijzonderheden laten inlichten over de stand van de werken... dat het dak er lag, dat de vensters nog vernieuwd zouden worden, dat zelfs, met boven menselijke inspanning men erin geslaagd was 3/4 van het beton te leggen...

Toen ontsnapte een "gevlugeld woord" aan haar eerbiedwaardige lippen. Schijnbaar geïnteresseerd, keek zij rond in alle richtingen, naar de zoldering, waar nog niets te zien was dan opdrogende "scheer werken"; naar de zijwanden, waar nog brede spleten gaapten; naar de deuren, die nog sporen droegen van de "tand des tijds". Nergens vond ze wat haar ogen zochten. Daarom stelde zij een vraag om wat uitleg: Waar ligt nu die beton? (Een woord om te Keulen helpen donderen.) Op de grond, natuurlijk.

En buiten had ganse dagenlang de betonmolen gedraaid met motor en al. De eerste behoorde toe aan Jef Robijns en werkte met mazout; toen die naar de bliksem was geholpen, werd de tweede van Lambert Carlens aangevoerd. Deze werd elektrisch aangedreven. Maar wat baten kaars en bril... als Fanny niet zien en wil.

En daar stak er zoveel zweet in van Erwin, Reinhold, Laurent, Daniël, Marcel, Miek en Roel. Rond Allerzielen geraakte deze basislaag gereed. Het volgende weekend 7 en 8 november kwam de operatie "Sjap" aan de beurt. Voor grootmeester Jean Thewis lag nu het terrein open. Hij moest niets doen dan "wrijven"... Twee dagen aan een stuk. Met een ploeg van 5 werd alles in gereedheid gebracht: René en Marcel Vandepoel, Jozef en François Smets, François Bollen enz.

Nu kwam het er op precisie aan. Er dienden 132 m² op de millimeter juist gelegd te worden. Hier moest men andermaal in ploegen acteren. Het mengen van rijnzand, cement, kleefmiddel en de rode kleurstof, werd toevertrouwd aan nummer één. Het voorlopig gelijk strijken was voor François Smets en de definitieve afwerking kon alleen gedaan worden door de "specialist" van Zuid-Limburg, Jean Thewis.

Het leek of er een recordpoging aan de gang was. Het publiek stroomde toe om te kijken, afwisselend schaars en talrijker naargelang het uur van de dag.

Eten en drinken werden ter plaatse aangebracht. Mariette stond hiervoor haar man terzijde. Er mocht geen ogenblik verloren gaan. De held van de recordpoging bleef onbewogen. Meestal zat hij op de knieën, de eerste dag van 's morgens 8 tot 's avonds 8. Hij had zelfs een reuzen-"faar" laten aansteken, toen de duisternis begon te vallen. Bijna de helft was klaargekomen. De tweede dag bleef er nog een 80 m² te leggen.

Ook toen daagde een uitgelezen ploeg helpers op. Elvire had zelfs haar uitstap opgeofferd en kwam In de koude kijken naar de topprestatie van de Vlaamse stakhanovisten. Zienderogen breidde de "sjap" zich uit als een drijvende olievlek. Rond 5 uur ging het als in Bordeaux-Parijs. De held van de dag kreeg een klop van de hamer. Na 20 uur wrijven waren ze de spieren als verlamd, de armen stram, De nek begon te steken, de benen waren stijf. Hij wilde de strijd staken.

Toen trad onmeedogenloos Swakke naar voren. Hij wilde niet weten van versagen. Voortwerken! Zelf ging hij zich nog omkleden, om de laatste 20 m², Jean met raad en daad beter staan. Zo deed ook Emile Billen.

Die dag was het zo koud dat bier niet eens te verteren was, door de meest verstokte liefhebbers. Dan maar "super" geschonken in plaats. Anderen hielden het liever bij een warm slokje koffie: 'Vandepoel'.

Om 09.45u 's avonds was de vloer gelegd. Jean had zijn eigen record verbeterd. Alle openingen werden dichtgestopt om te verhinderen dat de ene of de andere kater, tijdens een nachtelijke expeditie, zijn sporen op de "sjap" zou achterlaten.

Een ganse week werd er geen voet meer gezet In het heem. Kwestie van verharden.



Henri NOVILLE



Jozef Schalenbourg



José CLAES



Julien Budenaers



André MALCHAIR



Antoine Pallen



Jef THIJS
Florent MEEUWS
Bob DEMOOR
Jef HOUBEN



Jef Smets



Jozef SENTE



François Smets



Jean THEWIS



Lambert Carlens
'de boenk'
vrachtwagenvervoer



Jef Robijns
vrachtwagenvervoer



Luc Miguet
vrachtwagenvervoer

Emile SCHALENBORG

DE AFWERKING.

Op aansporen van het gemeentebestuur werd de definitieve inleiding van de elektriciteit bespoedigd. Er werd zelfs meer gegeven dan gevraagd werd. De straatverlichting is in de omgeving van het heem verdriedubbeld. Een van de lampen prijkt majestueus in de spits van het fronton van het heem. Speciale dank aan het gemeentebestuur voor elke vorm van steun.

Aan de buitenkant werden de panelen waterdicht gemaakt met "Flintcote". Deze zwarte brij werd uitgesmeerd telkens op woensdagnamiddag. Dan hadden de chiroleden zelf een beetje tijd. Erwin en Willy hebben zich boven op het dak gewaagd. Reynold werd geschikt gevonden om de hoogste gedeelten van de panelen te bewerken. Zo werd er tenminste een ladder uitgespaard.

Er waren zelfs enkele meisjes, die niet terugdeinsden voor het zware werk.

Schuren, zowel als verven. Josette Vandebosch. Alda Vrancken, Marie-Rose Cordy en Marie-Rose Vanoostveldt en de hoofdleidster zelf. Jos Smets heeft met zijn verfijnde hand in dezelfde stijl gewerkt als het vorige personeel.

Het nodige ritueel mocht ook toen niet vergeten worden. Indien het mansvolk zich tegoed deed aan bier of limonade, dan bestelden de dametjes maar liefst "Cornet d'Amour".

Misschien is het galgenhumor, doch in de periode toen verteld werd dat de jongens de opvolging zouden krijgen in het nieuwe heem, En de meeste dat als waar veronderstelden, hebben zij even dapper voor hun "broeders" gearbeid als de jongens al de rest van die tijd gedaan hadden voor hun "zusters". Werken voor een ander is blijkbaar aangenamer dan voor zichzelf. Wat een altruïsme!

Gelukkig hebben de geburen Constant Doneux en Martin Vanrusselt aanvaard om alles nog een tweede keer over te doen. Hierdoor werden de buitenwanden niet alleen waterdicht, doch zelfs "splinternieuw". In die tijd kwam Hilde Delobel haar keuze doen voor haar speelcluppers. Annie kwam met haar koffiekant, doch tot haar grote spijt was de vogel vliegen die zij wilde laven.

In zijn vrije uren heeft Bob De Moor de buitenbekleding afgewerkt. De voorgevel werd gemetseld door de heren Jean Latour en Jozef Meekers.

Negen nieuwe vensters werden ingezet ter vervanging van de oorspronkelijke. Edgard Claessen zorgde voor het glas.

Jef Houben heeft 10 dagen vrijaf genomen, speciaal om te kunnen werken in het heem. Voor buitenstaanders leek hij in het vagevuur; insiders wisten dat hij niet alleen de hemel had 'verdiend', maar zelfs op aarde had geëerfd als hij maar naar hartenlust mocht timmeren aan de afwerking van het heem.

De zoldering is ongetwijfeld de hoofdbrok geworden van de binnenwerken. Deze appel is door 3 gesneden. Achtereenvolgens hebben André Malchair, Julien Budenaers en Jef Houben hun aandeel opgeëist in het schieten van de zolderingpanelen. Een ganse week werd er elke avond voortgewerkt. Het nagelen van de latjes om de panelen op te bevestigen, wat zo delicaat dat er een Antoine Pallen en een Marcel Vandepoel nodig waren om het tot een goed einde te brengen.

De deuren werden ingehangen door specialisten in het vak. Voor elk der 5 deuren een schrijnwerker: José Claes nam natuurlijk de eiken voordeur voor zijn rekening vermits hijzelf ze had aangekocht voor de Chiro en zijn familie ze bij hem thuis had opgeknapt. De overige werden aan de haak gehangen door Julien Budenaers, Florent Meeus, Jozef Thijs en Marcel Vanderleyden uit Veulen.

De heer Jean Vanherck heeft 'gelast' wat er te lassen was ... zowel de zetel der balken als de tank voor mazout.

Ook Wallonië wilde van de partij zijn. Toen André Malchair bezig was met het opmetselen van de voorgevel die sinds het ongeluk van Jean Latour nog op afwerking wachtte, kwam de heer Henry Noville met zijn pijpje vragen: " Vous n'avez rien pour moi?"

In Heers is het niet "Walen buiten", maar wel "Walen binnen".

Constant Doneux en Hubert Kelkeneers stonden onze sympathieke waal terzijde. Zo werd niet alleen de voorgevel aan de buitenzijde afgewerkt, maar zelfs het terzijde gestelde plan van de "keuken" geactualiseerd.

Betonnen blokken, zand en cement moesten in de nodige hoeveelheid aangevoerd worden.

Henri Noville zorgde voor de fundamenten in en op de grond voor deze bouw, legde beton en "sjaap".



De buren – de helpers

Vlnr

*Achteraan : Sente Jozef, Vandepoel Marcel, Pallen Antoine, De Moor Bob, Thijs François,.....?.. Vandepoel René
Vooraan : Jefke Smets, Nie Kelkeneers (vr. van Constant Doneux) met kleine Joëlle, Kelkeneers Albert,
Doneux Constant, Martin Vanrusselt, Smolders Jef*

Iedereen schijnt belangstelling ervoor op te brengen.

De leidsters voor een vergaderplaats; de proost voor een 'living' en de huismoeders die denken aan de komende feesten, voor een keuken.

De sanitaire afdeling van het heem heeft ook een onderkomen gekregen, Dankzij E.Vanoostveldt en de verwarmingsinstallatie werd bezorgd door Marcel Pipeleers.

Onder leiding van Julien Budenaers, hebben Emile, Antoine en Bob de panelen klaargekregen op één enkele zaterdag.

Voor de verfwerken bood zich even spontaan een even vriendelijke Waal aan, als men hem nog een Waal kan noemen: François Thys.

Zijn eerste vraag: Welk is de naam van het heem? Wie een naam geeft, spreekt zijn liefde uit.

Assepoester was door deze operaties van alle slag stilaan geworden tot 'Kenturia'. Kent u wie? Een beetje uitleg, alsjeblieft!

De naam wordt oorspronkelijk 'Centuria' geschreven. Daarin vindt men de stam 'CENT'.

Men hoeft nu precies geen francofoon te zijn om te weten dat dit "honderd" betekent.

Welnu de meisjesafdeling van de Chiro is sinds de aanvang van de werken aan het heem uitgegroeid van 70 tot 100. Er moest zo mogelijk een naam gezocht worden om dit streefgetal naar voor te brengen.

De Romeinen uit de tijd van Caesar hebben in hun magazijnen nog zo'n oud woordje liggen: Centuria. Modern uitgesproken: Kenturia.

Hiermee beduiden zij het peloton van 100, waarover de zogenaamde 'honderdman' (ook in het Evangelie bekend) als officier regeerde.

Kenturia is derhalve de groep van de 100 meisjes in de Chiro. Alleen een sprookjesprinses mag zulke naam verkiezen.

François Thijs had zelf 5 kg verf om deze 'prinses' op te tooien.

Daarenboven heeft hij er nog 30 gratis bijgekregen van de firma Vanhaeren.

De naam werd op een boomplank geschilderd en met ijzeren staven van de firma Melon werd deze op een tiental centimeter van de voorgevel aan het fronton bevestigd. Deze plank lag als een schat op zolder bij Marcel Vandepoel.

Thans prijkt zij onder de permanente avondverlichting met de trotse naam: Kenturia. Zowel heem als plank hebben het sprookje helpen uitbeelden.

François heeft niet gearzeld gedurende 4 volle dagen te werken aan de opschik van de prinses. Hij werd geholpen door Constant en Jean Doneux, Jozef Smets en Hubert Kelkeneers.

De bivakmoeders gaven haar een flinke wasbeurt, drapeerden haar met een sluier en ze was klaar voor de bruiloft.



DE INHULDIGING.

Op 20 december 1970 werden de lokalen officieel in gebruik genomen.

Aan de heer Jean Ottenburgs, "donor" van het terrein werd gevraagd het symbolisch lint door te knippen. De nieuwe pastoor van de parochie Z.E.H. Kelchtermans heeft de lokalen Ingezegend. Voor zulke plechtigheid kon natuurlijk de fanfare Salvia niet vergeten worden.

In naam van de jeugd heeft de hoofdleidster Gilberte Houben het feestelijk dankwoord uitgesproken. De peter van Kenturia, Jozef Sente, heeft in naam van hem persoonlijk en van de medewerkers zijn steun beloofd voor de toekomst.

De burgemeester Jef Neven deed hetzelfde in naam van de gemeente.

Gedurende 5 dagen was er feest in het dorp:

- Zondag om 15 uur inhuldiging en om 20 uur groot volksfeest.
- Maandag om 14 uur feest voor de kinderen.
- Dinsdag vertoning van de filmen over de kampen Eupen, Koersel, Tirol en de uitstap naar Mol.
- Woensdag dankfeest voor alle medewerkers van het heem.
- Zaterdag kaartavond.



Chiro te Heers neemt «Kenturia» in gebruik

NIEUW HEEM: 132 M² EN VIJF LOKALEN

Zondag 20 december 1970 wordt voor de chiroafdeling uit Heers een grote dag. Dan heeft immers de plechtige opening plaats van het nieuwe chiroheem, dat aan de Paardskerkhofstraat werd gebouwd.

De chirogroepen uit Heers kennen momenteel een zeer grote bloei: 125 jongens en 100 meisjes.

Omdat er juist honderd meisjes zijn aangesloten werd het nieuwe heem «Kenturia» wat in het latijn (maar dan met C geschreven) groep van honderd betekent.

Het nieuwe heem werd gebouwd door het ouderkomitee. Ongeveer een zestigtal personen hebben hun vrije uren opgeofferd om het nieuwe heem dat 132 vierkante meter oppervlakte beslaat en in vijf lokalen kan worden ingedeeld in een minimum van tijd klaar te krijgen.

Haastig wordt de laatste hand gelegd aan het nieuwe heem. Zondag heeft de plechtige inhuldiging plaats. (pj)

Maandag 21 december: Vanaf 14 uur: feest voor de kinderen met allerhande spelletjes; vanaf 18 uur worden de ouders op dit kinderfeest toegelaten.

Dinsdag 22 december: Te 20 uur: filmvoorstelling met een eigen film van de chiro Heers, zijnde kamp te Eupen, jongenskamp te Koersel, meisjeskamp te Koersel, uitstap naar Mol-Zilverstrand, leiderskamp in Tyrol.

Woensdag 23 december: Te 20 uur: feest voor al de medewerkers, leiders, leidsters en aspiranten met het chiro-orkest: «The Rochis». (pj)

Chiro Eduka : “vaert wel ende levet scone” met Kenturia!

Werken mee aan deze 'brosjuur':

Fotografie	Oswald De Moor
Script Girl	Gilberte Houben
Tekst	Armand Ory
Voorstelling	Camille Kindermans
Fotogravure	Delhause, Luik
Offsetist	Pierre Brankart
Persen Offset	O.L.V.R Oreye

Deze digitale herwerking 2023 **Marcel Budenaers**